

Nr 75.

Ankom till riksdagens kansli den 17 mars 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av ytterligare medel för vissa byggnadsarbeten vid Västgöta flygflottiljs etablissemang i Karlsborg.

(1:a avd.)

I proposition nr 105 har Kungl. Maj:t, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 24 februari 1939, föreslagit riksdagen medgiva, att till vissa byggnadsarbeten vid Västgöta flygflottiljs etablissemang i Karlsborg må av det i riksstaten uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter utgå ett belopp av högst 780,000 kronor.

Den i särskilda utskottets vid 1936 års riksdag utlåtande nr 1 intagna planen över de byggnadsarbeten, som erfordrades för genomförandet av den av utskottet föreslagna försvarsorganisationen, upptog för Västgöta flygflottilj, som förutsattes skola övertaga den förutvarande infanteriaspirantskolans lokaler i Karlsborg, ett byggnadsprogram, vars kostnadssumma slutade på 3,035,000 kronor. Riksdagen anslöt sig härutinnan till utskottets förslag.

Nämnda byggnadsprogram har sedermera av olika orsaker — senast beroende på beslutet att i samband med tillkomsten av Göta flygflottilj förlägga en lätt bombflottilj till Karlsborg i stället för, såsom ursprungligen avsetts, en medeltung — undergått vissa jämkningar, vilka blivit av riksdagen godkända. Efter dessa jämkningar skulle de sammanlagda kostnaderna för Karlsborgsförläggningens ordnande, beräknade efter 1936 års priser, komma att uppgå till 2,660,200 kronor. Av sistnämnda belopp har huvuddelen eller 2,215,000 kronor jämte 20 procent prisstegringstillägg därå anvisats under det å kapitalbudgeten under fonden för förlag till statsverket upptagna anslaget till vissa engångskostnader för försvarsväsendets byggnader m. m. för budgetåren 1937/38 och 1938/39, medan återstoden eller 168,200 kronor jämte prisstegringstillägg äskats av riksdagen under samma anslag för budgetåret 1939/40. Av sistberörda anslagsbelopp avses 99,000 kronor för anordnande av en slip med tillfartsväg.

Av det för hela Karlsborgsförläggningen upptagna kostnadsbeloppet hava sammanlagt 350,000 kronor avsetts för vissa istandsättnings- och omändringsarbeten å äldre byggnader m. m.

Detta belopp jämte 20 procent prisstegringstillägg därå eller tillhoppa 420,000 kronor hava för ändamålet ställts till flygförvaltningens förfogande.

I skrivelse den 1 februari 1939 har *flygförvaltningen* inkommit med anmälan, att iståndsättningsarbetena vid Karlsborgsförläggningen komme att draga betydligt större kostnader än som ursprungligen härför beräknats och att sålunda de medel som för ändamålet ställts till ämbetsverkets förfogande icke vore tillfyllest.

Flygförvaltningen har därefter med skrivelse den 9 februari 1939 inkommit med ytterligare utredning i förevarande fråga jämte till utredningen hörande kostnadsberäkningar. Utredningen och kostnadsberäkningarna hänföra sig till fyra olika alternativ för de ifrågavarande iståndsättningsarbetenas bedrivande. A l t. 1 avser de arbeten som kunna utföras med de redan till förfogande ställda anslagsmedlen, tillhopa 420,000 kronor; A l t. 2 upptager de iståndsättningsarbeten, som kunna utföras med nyssnämnda anslagsmedel, utökade med det belopp som enligt vad förut nämnts äskats för nästkommande budgetår för utförande av en slip med tillfartsväg, 99,000 kronor jämte 20 procent prisstegringstillägg därå eller tillhopa 118,800 kronor; A l t. 3 avser kostnaderna för en fullständig iståndsättning med vissa inskränkningar och slutar på ett belopp av 800,000 kronor; A l t. 4 slutar på ett sammanlagt belopp av 1,200,000 kronor och upptager en fullständig iståndsättning av etablissemnet samt innefattar jämväl vissa arbeten, för vilka medel förut icke upptagits i försvarsbeslutet (intendenturförråd, sjukpaviljong m. m.). Vid genomförandet av arbeten av denna art måste vidare räknas med ett jämförelsevis stort belopp för administration och oförutsedda utgifter, på grund av den mångfald krav av olika slag, som kunde beräknas framkomma först under arbetenas fortgång. Bland annat kunde det vid upprivning av väggar och golv visa sig, att röta och svampbildning förekomme i än större omfattning än som före arbetenas igångsättande kunnat beräknas.

Ämbetsverket hemställde, att för fullständigande av iståndsättningsarbetena å Västgöta flygflottiljs etablissemnet i Karlsborg i huvudsaklig överensstämmelse med det som A l t. 4 betecknade förslaget måtte av riksdagen äskas ett anslagsbelopp av (1,200,000 — 420,000 =) 780,000 kronor.

Departementschefen har för egen del i ärendet anfört följande:

Den av flygförvaltningen i ärendet förebragta utredningen läser ovedersägeligen giva vid handen, att det anslagsbelopp som i enlighet med försvarsbeslutets beräkningar ställts till förfogande för iståndsättningsarbeten vid Karlsborgsförläggningen, inberäknat prisstegringstillägg uppgående till 420,000 kronor, icke är tillfyllest för att för flottiljen skapa förläggningsförhållanden, som något så när svara mot nutida fordringar därutinnan. Förutom att beräkningarna från början synas hava legat i underkant, beror nämnda förhållande huvudsakligen därpå, att vid de mera noggranna undersökningar av de äldre, å platsen befintliga byggnaderna, som kunnat företagas först relativt nyligen, brister yppats i desamma, som utan dylika undersökningar icke kunnat upptäckas.

Det läser sålunda stå klart, att ytterligare anslagsmedel måste anvisas för denna förläggnings ordnande, därest icke åt Västgöta flygflottilj skall tillmätas en väsentligt lägre standard i fråga om utrymmenas såväl kvalitet som kvantitet än vad fallet är med övriga flygförband. Vid övervägandet av storleken av de sålunda behövliga extra anslagsmedlen kunna naturligen, såsom

ock flygförvaltningen framhållit, olika alternativ vara tänkbara. I likhet med flygförvaltningen anser emellertid även jag, att av de av ämbetsverket framlagda alternativen allenast Alt. 3 och Alt. 4 kunna ifrågakomma, då det gäller att finna en rationell lösning. Av de nämnda alternativen är Alt. 4 tvivelsutan det mest tillfredsställande, i det att därigenom samtliga föreliggande utrymmesfrågor skulle vinna en god lösning utan att något provisorium behövde tillgripas. Med hänsyn till det ur tjänstens synpunkt viktiga önskemålet, att förläggningsens definitiva ordnande kan ske snarast möjligt i samband med flottiljens uppsättande, och då uppsättandet avses skola taga sin början redan med ingången av nästkommande budgetår, finner jag mig därför böra tillstyrka, att medel ställas till förfogande för genomförande snarast möjligt av det iståndsättningsprogram, som innefattas i det av flygförvaltningen framlagda Alt. 4. Då kostnaderna härför beräknas till sammanlagt 1,200,000 kronor men de för ändamålet hittills anvisade medlen uppgå till allenast sammanlagt 420,000 kronor, är emellertid förutsättningen härför, att skillnadsbeloppet, 780,000 kronor, för ändamålet anvisas av riksdagen.

Då de ifrågavarande arbetena delvis redan äro igångsatta och fullföljandet av desamma i den mån så låter sig göra helst bör ske redan under innevarande budgetår, finner jag mig böra föreslå, att desamma må utgå av det å riksstaten upptagna anslaget till oförutsedda utgifter.

Utskottet.

Utskottet har i likhet med departementschefen funnit utrett, att ytterligare anslagsmedel utöver de i 1936 års försvarsbeslut beräknade äro erforderliga för att Västgöta flygflottiljs förläggning i Karlsborg skall kunna tillfredsställande ordnas. Den av departementschefen verkställda kostnadsberäkningen för ifrågavarande byggnadsarbeten har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må medgiva, att till vissa byggnadsarbeten vid Västgöta flygflottiljs etablissement i Karlsborg må av det i riksstaten uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter utgå ett belopp av högst 780,000 kronor.

Stockholm den 17 mars 1939.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Närvarande: se under utlåtandet nr 73.
